

בְּדָרְכֵי רַבּוֹתֵינוּ

מִשְׁנַת חַיֵּי רַבֵּנוּ
ב"ק מֶרֶץ אֲדָמוֹ"ר
ה"בֵּית יִשְׁרָאֵל
זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ

מהדורה מיוחדת
עבור ילדי התתי"ם

בזרהבי הבקרצני

יוצא לאור ע"י ארגון "וכל בניך"

כל הזכויות שמורות

תוכן הענינים

פְּנִינִים נִבְחָרִים מִתּוֹךְ דִּרְשֵׁת
מִוֶּרְנוֹ ר' אֲבֵרָהָם מְרִדְכִי אֶלְתֵּר שְׁלִיט"א
בֶּן כ"ק מֶרֶן אֲדֹמוֹ"ר שְׁלִיט"א
בְּפָנֵי יְלָדֵי תִשְׁבֵּ"ר

עמוד 4

אֶגְרֵת
הַקֹּדֶשׁ

עמוד 23

וְאֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת

עמוד 8

סְפֹרֵי
אֲמוּנַת
חֲכָמִים

עמוד 25

גְּמִילוּת
חֶסֶדִים

עמוד 16

יְדִיעַת
הַתּוֹרָה

עמוד 27

צְדִיק גִּזְרֵה
וְהַקָּב"ה
מְקִיָּם

עמוד 19

צִיּוּנֵי דֶרֶךְ
בְּחַיֵּיו

עמוד 30

בִּרְדֵּי חַיֵּי הַבְּוֹרָחִים

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ

פנינים נבחרים מתוך דרשת
 מורנו ר' אברהם מרדכי אלטר שליט"א
 בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בפני ילדי תשב"ר

בדרך למוד התורה

היום היא הרציית של הרבי בעל הבית ישראל זכותו יגן עלינו. אפשר לומר
 זכותו יגן, מלשון זכות, זך וטהור, הרבי הבית ישראל יגע כל כך הרבה בחייו
 להביא טהרה לעולם, לכלל ולפרט, וגם היום, שנים רבות לאחר פטירתו
 עדין אנו זוכים לאכל מפרי עמלו ולצעד בדרכו שסלל, ובכך אתם נחשבים
 תלמידיו, גם אם לא ראיתם אותו בחייו.

פעם בפרשת בשלח זכיתי להיות אצל הבית ישראל בסעודת שבת אמר
 הבית ישראל על הפסוק ויאסר את רכבו ואת עמו לקח עמו (שמות יד, ו),
 פרעה הרשע כשהלך להלחם בישראל לקח עמו את כל עמו, ואם כן, מדה
 טובה מרבה, שהצדיק יכול לקחת עמו את כל המסתופפים בצלו גם אלו
 שמסתופפים בצלו אחר פטירתו, יכול הצדיק להעלותם ולהשפיע עליהם
 טהרה ושאר השפעות טובות.

בְּשִׁמוּעַס הָרָאוּשׁוֹן שֶׁל הָרַבִּי הַלֵּב שִׁמְחָה זי"ע, אַחֲרֵי פְּטִירַת הַבֵּית יִשְׂרָאֵל, אָמַר: וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זַיִת זָךְ (שְׁמוֹת כח, ב), וְהִסְבִּיר שֶׁכָּל אֶלוֹ שֶׁהִסְתּוֹפְפוּ בְּצִלּוֹ נִקְרָאִים "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגַם עֲכָשׁוּ יְכוּלִים לְזִכּוֹת בְּזִכּוֹתוֹ "וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זַיִת זָךְ" - לְהַגִּיעַ לְטַהָרָה.

בְּסִיעָתָא דְשִׁמְיָא זְכִינוּ לְאוֹר הַתּוֹרָה שְׁמַת־פֶּשֶׁט וְהוֹלָה, וְהַיּוֹם מְסִתּוֹבְבִים יְלָדִים צְעִירִים עִם דְּפִי גִמְרָא בֵּינָם, לְאַחַר שֶׁעָמְלוּ עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה לְקִנּוּתָם וּלְשִׁמְרָם. כָּתוּב אִם בַּחֲקוּתִי תֵּלְכוּ (וִיקְרָא כו, ג) וּבְרַש"י מַחֲזִ"ל שֶׁתִּהְיוּ עֹמְלִים בַּתּוֹרָה. זְכוּרֵנִי שֶׁבְּבַחֲרוּתִי הֵייתִי אֶצֶל הַבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּפֶרֶשֶׁת בַּחֲקוּתִי, וְאָמַר אֲזִי וְאוֹרֵט בְּשֵׁם הָרַבִּי מְקַאצֶּק זי"ע, שֶׁמֶצֶד אֶחָד כָּתוּב "אִם בַּחֲקוּתִי תֵּלְכוּ" - שֶׁתִּהְיוּ עֹמְלִים בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם יָכוֹל לְקִנּוּת אֶת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי יִגְיעָתוֹ. וּמֶצֶד שֵׁנִי אָמְרוּ חֲז"ל (מְגִלָּה ו: "יִגְעַת וּמִצָּאָתָּ תֵּאֱמִין" - שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁהָאָדָם זֹכֶה לְלַמֵּד הִיא מְצִיָּאָה. מְצִיָּאָה זֶה מִשְׁהוּ שֶׁהָאָדָם מוֹצֵא פְתָאוֹם בַּהֶסֶח הַדַּעַת לֹלֵא עָמַל (סְנֵהֲדָרִין צז), וְאֵיךְ נִיֵּשֵׁב אֶת הַסְתִּירָה?

וְתַרְץ הַבֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּפַעֲמִים הָאָדָם מִתְיַגֵּעַ וְעָמַל בַּתּוֹרָה, אֲךְ אֵינוֹ מַצְלִיחַ וְחוֹשֵׁב שֶׁיִּגְיעָתוֹ הֵייתָה לְרִיק, וְלֵאחֲרַי זְמַן מַצְלִיחַ פְתָאוֹם לְהִבִּין, אוֹ אֶת הַגִּמְרָא הַזֶּה אוֹ גִּמְרָא אַחֲרַת, מִמֶּשׁ כִּמוֹ מְצִיָּאָה - בַּהֶסֶח הַדַּעַת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁזֶה תּוֹצָאָה שֶׁל יִגְיעָתוֹ קֹדֶם לָכֵן. וְזֶה הַפְּרוּשׁ: יִגְעַת - וְלֹא הַצְלַחַת, וּמִצָּאָתָּ - לְאַחֲרַי זְמַן, תֵּאֱמִין - שֶׁהַמְצִיָּאָה הִיא בְּזִכּוֹת הַיִּגְיעָה שֶׁהֵייתָה בְּעֶבֶר (עִי' בְּבֵית יִשְׂרָאֵל פְּרִשְׁת בַּחֲקוּתִי תֵּשַׁכּוּ ד"ה אִם, וְתֵשַׁכּוּ ט ד"ה אִם).

הַבֵּית יִשְׂרָאֵל הַחֲדָדִיר הַרְבֵּה אֶת חוֹבַת הַלְמוּד בְּלִי לְהַפְסִיק בְּאִמְצַע אֶפְלוֹ לְמַשְׁהוּ קָטָן, וּכְדַבְּרֵי חֲז"ל שֶׁהַמְּפָסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ גַּחֲלֵי רִתְמִים (חֲגִיגָה יב:). פַּעַם עָלָה לִישִׁיבַת שְׁכֶת אֶמֶת וְרָאָה בַּחֲזוֹר מְדַבֵּר בְּאִמְצַע לְמוֹדוֹ וְגַעַר בּוֹ. לְפַעֲמִים אָמַר שֶׁאֶפְלוֹ אֵין דַּעַתוֹ נוֹחָה מֵאֶלּוֹ שֶׁאֲמָנָם לֹא מְדַבְּרִים בְּאִמְצַע לְמוֹדָם, אֲבָל אוֹמְרִים נו... נו... וְאָמַר שֶׁמִּי שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְלַמֵּד הַרְבֵּה זְמַן, יִלְמַד שְׁעָה, יִפְסִיק וַיֵּצֵא מִבֵּית הַמְדָּרֶשׁ, וְאַחֲרַי כֵּן יַחֲזוֹר שׁוֹב לְלַמֵּד עוֹד

שָׁעָה, אָבֵל בְּשׁוּם אָפֶן לֹא לְדַבֵּר בְּאִמְצַע הַלְמוּד.

כְּשֶׁפָּרְצָה מִלְחָמַת יוֹם הַכְּפוּרִים אָמַר הַבֵּית יִשְׂרָאֵל לַחֲסִידִים, כְּתוּב בַּפְּסוּק
ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן (שְׁמוֹת יד, יד), וּבֵאֵר, ה' יִלְחֶם לָכֶם - בְּמִלְחָמָה
זוֹ, אָבֵל בְּתַנְאֵי שָׁל - וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן - שְׁלֹא תִדְבְּרוּ בַּעֲת הַתְּפִלָּה וְהַלְמוּד.

הַדְּבָק בְּדַרְכֵּיו - מְדוּת טוֹבוֹת

אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְאֹדוֹ הָיָה הָרַבִּי הַבֵּית יִשְׂרָאֵל זצ"ל. עֲשׂוֹת סְפוּרִים,
מַעֲשֵׂי חֶסֶד מְפֹלָאִים נִשְׁזָרוּ בְּדַמּוּתוֹ הָאֲגָדִית רַבַּת הַהוּד וְהַפָּאָר.

בְּסוֹף יָמָיו, שְׁבוּעוֹת מְסִפָּר לִפְנֵי פְטִירָתוֹ, בָּאֵר הָרַבִּי אֶת הַפְּסוּק "וְעֵינֵי
יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֶּקֶן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת", וְכִי עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם - שָׁאֵל
הָרַבִּי - אֶפְשָׁר לומר שְׁאֵבֵד אֶת כֹּחַ הָרְאִיָּה?

אֵלָּא, הַעֲדִידָה הַתּוֹרָה עַל יַעֲקֹב שֶׁאֵין הוּא יָכוֹל לִרְאוֹת בְּצִרְוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
וְזֶה טְבִעוֹ שֶׁל הַצִּדִּיק - הוֹסִיף הָרַבִּי וְאָמַר - אֵין אֲנִי יָכוֹל לִרְאוֹת בְּצִעְרָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל... אָכֵן, רְאוּיִים הַדְּבָרִים לְמִי שֶׁאֲמָרָן!

פְּעָמִים רַבּוֹת גָּלָה הָרַבִּי שֶׁאֵין לוֹ מְנוּחַ בְּגִלָּל חוֹלָה שֶׁהִזְכִּירוֹ לִפְנָיו. לְאִבְרָהָ,
שֶׁעָבַר מִשְׁבֵּר גָּדוֹל, וְאַסּוּנוֹת מְרִים פָּקְדוּ אֶת בֵּיתוֹ וּלְיָמִים הַשְּׁתֵּתֶר מַצָּבוֹ,
אָמַר הָרַבִּי: "הָרַבָּה הַפְּצִרְתִּי עֲבוּרָה..."

וְכִשְׁרָאָה פַּעַם הָרַבִּי מוֹדַעַת אָבֵל עַל פְּטִירַת אָדָם צָעִיר, הִפְטִיר בְּכָאֵב וְאָמַר
"אֵינֶנִּי יָכוֹל עוֹד לְשִׂאת זֹאת..."

בְּאַחַד מֵיָמֵי הַמִּלְחָמָה, בְּרֹאשִׁית שְׁנַת תשל"ו, לִפְנוֹת בֶּקֶר טִיֵּל הָרַבִּי כְּדִרְכוֹ
עִם שְׁמִשׁוֹ בְּרַחוּבוֹת יְרוּשָׁלַיִם. הָיָה זֶה בְּשָׁעָה שֶׁהִכַּל עֲדִין נָמוֹ אֶת שְׁנֵתָם.
לִפְתָּע פָּנָה הָרַבִּי אֶל שְׁמִשׁוֹ וְאָמַר: "קָר לִי, קָר מְאֹד..." מִזֶּג הָאֲוִיר הָיָה נָעִים
לְמַדִּי. וְהַמְשִׁמֵּשׁ שֶׁחָרַד לְשָׁלוֹם הָרַבִּי שָׁאֵל: שְׁמָא אֵין הָרַבִּי חָשׁ בְּטוֹב, אוּלַּי
יֵשׁ לוֹ חֵם?

הַרְבֵּי הָעֵמִידוֹ מִיָּד עַל טְעוּתוֹ. "וְכִי אֵינָהּ מִבֵּין, הַקֹּר הַחֲזָק שְׁסוּבִלִים הַחֲיָלִים
בְּחֶרְמוֹן חוֹדֵר הַיֵּטֵב בְּבִשְׂרִי, אֲנִי חָשׁ זֹאת בְּעֶצְמוֹתַי..."

אֲכֹן, חוּט שֶׁל חֶסֶד וְאַהֲבַת הַזִּילָת לָהֵט בְּקֶרְבוֹ שֶׁל הַרְבֵּי יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם
שֶׁהִשְׁתַּיְךְ לַעֲדַת הַ"פְּרוּשִׁים" נִתְקַף בְּכָאֵב לֵב חֲזָק. הוּא סָרַב בַּתְּחִלָּה לְשִׁמְעַ
מִהֲרָעִיוֹן לְהַכְנִס לַרְבֵּי וּלְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ, וְלָכֵן הָלַךְ לְהַתִּיעֵץ בְּרוֹפְאִים, אֶךְ כָּל
דְּרָכָיו וְנִסְיוֹנֹתָיו בִּנְוִשָׁא הָעֵלּוּ חֶרֶס בִּידוֹ. מִשְׁכָּלוֹ כָּל הַקִּצִּין נִכְנָס הָאִישׁ אֶל
הַקֶּדֶשׁ פְּנִימָה וְהִתְאַוֵּן עַל רַע מַצְבוֹ.

"אֵין כְּתַפּוּחִים יָפִים לְכָאֵב לֵב" עָנָה הַרְבֵּי בְּקִצְרָה. אֲמַנָּם כֵּן, רַבִּי, עָנָה הַיְּהוּדִי
בְּכָאֵב, אֶךְ תַּפּוּחִים עוֹלִים כֶּסֶף רַב, וְאֵין יָד כָּל אֶחָד מִשְׁגֵּת לְקִנּוּתָם... הַרְבֵּי
שָׁתַק, וְהַיְּהוּדִי יָצָא כְּלַעֲמַת שְׂבָא.

לְמַחֲרַת הַיּוֹם נִשְׁמָעוּ דְּפִיקוֹת עַל דָּלֶת בֵּיתוֹ שֶׁל הָאִישׁ. אֲבִרָה מַחֲסִידֵי הַרְבֵּי
מִגּוֹר עָמַד בַּפֶּתַח, הוּא הוֹשִׁיט לוֹ שְׁקִית בִּידוֹ, וְאָמַר: "הַרְבֵּי שְׁלַח לָכֶם שְׁקִית
זוֹ". כְּשֶׁפָּתַח הַיְּהוּדִי אֶת הַשְׁקִית מָצָא בָּהּ תַּפּוּחִים גְּדוֹלִים אֲדָמִים וּמִשְׁבָּחִים.
עוֹד אֵין הוּא מִסְפִּיק לְשַׁבֵּחַ וּלְהַלֵּל אֶת הַרְבֵּי וְהִנֵּה כַּעֲבַר כְּמָה יָמִים נִשְׁנָה
הַמַּעֲשֶׂה. אוֹתוֹ אֲבִרָה מוֹפִיעַ שׁוֹב בְּבֵית הָאִישׁ וּבִידוֹ שְׁקִית נוֹסָפָה. "הַרְבֵּי
צִוְּהָ!" הוּא אֹמֵר, וְעוֹזֵב אֶת הַבֵּית. כֵּן נִמְשָׁךְ הַדְּבָר מִסֵּפֶר שְׁבוּעוֹת עַד
שֶׁחָדְלוּ כְּאֵבִי הַלֵּב וְחָלְפוּ כְּלַעֲמַת שְׂבָאוֹ. מִיָּד מִסֵּפֶר יָמִים הוֹפִיעַ הָאֲבִירָה
וּבִידוֹ שְׁקִית מְלֵאָה בְּתַפּוּחִים יָפִים עֲבוּר הַיְּהוּדִי.

מִי יִתֵּן וְנִזְכֶּה לְדַבֵּק בְּדִרְכָּיו הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים, לְלַמֵּד וּלְהַתְּפִלֵּל כְּדָבָעִי,
לְהַתְּנַהֵג בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהוּרָה, וּבְמִהְרָה נִזְכֶּה לְגֵאֲלַת עוֹלָמִים בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ,
אָמֵן.

ואלה תולדות

זרח השמש

יום שמחה וגילה היה ביום כ"ד בחדש תשרי שנת תרנ"ה, כאשר נולד בגור בנו השלישי של הרבי האמרי אמת ז"ע. הברית של הרב הנולד נערכה בשבוע שלאחריו, בן, בשבוע בו חל יום השנה לפטירתו של הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל. "רבים חשבו שנקראתי על שמו של רבי ישראל מרוז'ין, אך באמת קראו לי ישראל על שמו של ה"בעל שם טוב" זי"ע" - אמר פעם הרבי הבית ישראל.

ילד פלאי היה הבית ישראל משחר נעוריו, מהיר תפיסה להפליא ובעל הבנה מעמיקה. חביב ואהוב על זקנו - הרבי השפ"ת אמת, ולא החמיץ שום הזדמנות לשהות בחדרו. בהיותו בן שלש, למד את כל סדר פרשיות שבתורה בעל פה, והילד הפעוט שגן לעצמו בעל פה את סדר הפרשיות ההפוך, "וזאת הברכה, האזינו, וילך, נצבים". נכנס אצל זקנו השפ"ת אמת ובקש כי יבחן אותו. בחנו השפ"ת אמת הלוח ושוב ואמר: "כך זה בתורה, הסיום משמש כהתחלה".

בן עשר היה, בפטירת זקנו השפ"ת אמת ובמקומו החל אביו, הרבי האמרי אמת להנהיג את העדה. הילד המחנן והנפלא, נעשה לנער שעורר תשומת לבם של חסידים קשישים וותיקים. אמרו עליו: אמת'דיק רבי'ש קינד.

בסלם המעלות

ביום הבר מצוה של הבית ישראל נערכו גם ארוסיו עם הרבנית מרת חיה שרה ע"ה, בת דודו הגאון רבי יעקב מאיר בידרמן (חתנו של הרבי השפ"ת אמת). כעבר שנתים, ביום ד' באדר ב' שנת תר"ע, נערכה החתונה בעיר גור. הבית ישראל עבר לגור אצל חותנו, סמוך על שלחנו. כבר אז התבלט בדרך בה בחר בחייו, מתנהג בקדושה ובפרישות יתרה, ממעט בשנה ועמל בתורה ובחסידות.

תמיד אהב להסתתר, לגלות טפח ולכסות טפחים, אהב את הלמוד אבל נרתע מלהתפאר בדיעות, בחריפות או בבקיאיות, מבטו תמיד חודר, פניו מזוהרים ומאירים, ממעט בשנה משחר טל ילדותו, הפחית משנתו מאז נשואיו. גדולי החסידים העריצוהו ואהבוהו אהבת נפש, תמיד היה מקף חבורה של אברכים צעירים וחריפים שחפשו קרבתו, קשרים הדוקים היו לו עם רבים מהחסידים והכל עשה תוך מאמץ להסתיר את מעשיו.

ארבע שנים ישב הבית ישראל בגור אחרי נשואיו, סמוך על שלחן חותנו, מקדיש את מרבית שעות היום לתורה ושעות מספר לחסידות. יומו התחיל בשעות הקטנות של הלילה, ונגמר בשעות הלילה המאוחרות. היה נראה כאלו אינו ישן כלל, ותמיד ער ומלא תנועה, לעולם לא נרדם, לעולם לא גלה עיפות כל שהיא.

בשנים הללו הרבה לשקד על התורה ועל העבודה. זמן מסים למד שעור קבוע אצל חותנו, הגאון רבי יעקב מאיר בידרמן, נוסף לשעור יומי שלמד עם אביו האמרי אמת.

מלחמת העולם הראשונה

בשנת תרע"ה, עבר הבית ישראל לדירה משלו בעיר גור, אך בדיוק אז פרצה מלחמת העולם הראשונה וכל בני משפחת הרבי עברו לורשה. ברחוב טבארדה 29 שכר הבית ישראל דירה קטנה יחסית, בה גר למעלה מעשרים שנה.

הרבה סבל בשנות המלחמה ובעקור אחרי מלחמת העולם, בימי הפלישה הבולשביסטית לפולין, נקרא הבית ישראל להתיצב לצבא הפולני. זמן מה חמק. כשגברו חפוש הפולנים אחרי המשתמטים, סדרה אחותו מרת דבורה מאטיל (אשת הרי"ם לוין זצ"ל) מחבוא סתר בביתה, שם שהה עד שנסתמה מלחמת פולין - רוסיקה הקומוניסטית,

במהלך חיינו

ואז סדר שחרורו המלא משרות צבאי.

האמרי אמת חזר לגור אחרי מלחמות ותלאות. מרבית בני משפחת האדמו"ר קבעו מגוריהם בורשה ובערים אחרות. הבית ישראל נשאר בורשה, וכמעט מדי שבוע בשבוע נסע לגור, אם לשבות שם בשבת או שיצא ביום הראשון בשבוע לעלות אל אביו, האמרי אמת.

זרע קודש

בת יחידה היתה לבית ישראל, מרת רבקה יוכבד הי"ד, שנולדה בשנת תרע"ז. היא נשארה בשנת תרח"צ לרבי אהרן הכהן הי"ד בהרה"ח ר' ישראל יוסף רפופורט. בתו היתה מהטובות בחניכות של סמינר בית יעקב בקראקא.

בנוסף היה לו לבית ישראל בן יחיד, הבחור המפלא יהודא אריה ליב הי"ד, שנולד בחדש תמוז שנת תרפ"א.

הבחור לייבל'ה היה שקדן, בעל מדות תרומיות ונעלות, ענותן אמתי שפרח מכבוד והעדיף תמיד להמצא בצל.

בתמוז שנת תרצ"ד, התקיימה סעודת בר מצוה לבחור לייבל'ה בנו של הבית ישראל, הבר מצוה נערכה בעיר אוטבוצק שם שהה האמרי אמת באותם ימים לצורך מנוחה. הסעודה נערכה בבית גיסו הרי"ם לוין אותה שכן לימי הקיץ. הבית ישראל הזמין רק את בני משפחתו הקרובים ביותר, קרוב לעשרים מזמנים ובראשם הרבי האמרי אמת.

חדרו, בדירתו הקטנה, היה מרכז לפעילות של חסידות. הוא עמל לקרב רחוקים, למנוע מצער זה או אחר מלהתדרדר. מאחורי דלת סגורה היה משמיע בפני המקרבים לו ביותר דברי תורה ולעתים דברי חסידות, והכל במסתרים, ובלי פרסום.

ידידות עמקה שררה בין זמן החסידים בימים ההם, רבי בנציון מאוסטרובצה, לבין הבית ישראל. לעתים תכופות היה רבי בנציון בא לביתו של הבית ישראל, בורשה או בגור, סועד על שלחנו ויושב במחיצתו שעות ארוכות, אהבת נפש אהב רבי בנציון את הבית ישראל והרבה לשבחו. פעם אמר: "אלו היה חי בימי קוצק, הרי שגם אז היה מעורר תשומת לב רבה והיה בו משום חדוש ודבר נפלא".

מלחמת העולם השנייה

בנסי נסים נצל הבית ישראל בעת ההסתערות הגרמנית על ורשה, בירת פולין, בפרץ מלחמת העולם השנייה. פצצה גדולה שהטלה על ידי מפציץ גרמני, נפצה את חזית הבית שבו התגורר, מהרחוב נראו שני חדרים שבדירתו בקומה השלישית, כשהקיר החיצוני נעלם לגמרי והפך לתל של אבנים ברחוב. הרהיטים שעמדו סמוך לחלונות נעלמו ורק בנס נצלו בני משפחתו.

אולם כבר בחג הסוכות של שנת ת"ש, בימים הראשונים לשלטון הנאצים האכזריים בעיר הגדולה, נלקח הבית ישראל עם קרוב למנין מתפללים ל"עבודת כפיה" על ידי מרצחים נאציים, שבאו לדירת האדמו"ר האמרי אמת, בעת התפילה, הוציאו משם את כל המתפללים והשאירו רק את האמרי אמת ואחיו הרה"ק רבי משה בצלאל הי"ד. הבית ישראל שחרר כעבר שעה, לא לפני שקלגס רוצח נסה למרט משערות זקנו.

חדשים מספר שנה הבית ישראל בורשה בחלק מדירתו ששקמה ארעית וחלקית. גם בימים טרופים אלה המשיך לשוחח עם בחורים בענייני חסידות והדרכה בעבודת ה'.

אל הארץ אשר אראך

בראש חודש ניסן התרחש נס ההצלה, כאשר יצא האמרי אמת את פולין, עם בני משפחתו הקרובים וביניהם בנו, הבית ישראל. למעלה מחדש ימים שהו באיטליה ואחרי כן עלו לארץ ישראל. הרבה סבל הבית ישראל בשנותיו באיטליה ובדרכו לארץ ישראל.

בסוף חודש איר שנת ת"ש, הגיע סוף סוף הבית ישראל לארץ ישראל, וקבע את משכנו בירושלים עיר הקודש.

בני משפחתו, הרבנית מרת חיה שרה הי"ד, בתו מרת רבקה יוכבד ובעלה רבי אהרן הכהן רפופורט הי"ד, ובנו הבחור יהודא אריה ליב הי"ד נשארו בורשה. מאמצים שונים נעשו כדי להצילם, אבל מדת הדין גברה וכלם נספו בשואה, ה' יקם דמם.

בראשית שנת תש"ח, הקים הבית ישראל את ביתו עם הרבנית מרת פערל ע"ה, אלמנת הרה"ג החסיד רבי דוד וייזנפלד, מגדולי ויקירי העיר ורשה לפני חרבתה.

מֵאֵז הַגִּיעַ הַבַּיִת יִשְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַיִם, קָבַע אֶת דִּירָתוֹ, הִקְטִנָּה, מוֹל בֵּיתוֹ וּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל אָבִיו הָאֲמִרִי אֲמַת, וְנִהַל אֲרֵחַ חַיִּים שְׁלֹא הִשְׁתַּנָּה כָּבֶד עַד לְיוֹם הַסְתַּלְקוּתוֹ. הָיָה קִם בְּשָׁעוֹת הַמְקֻדָּמוֹת מְאֹד, שְׁתֵּים-שָׁלוֹשׁ אַחֲרֵי חֲצוֹת הַלַּיְלָה, מְרַבֶּה בְּלִמּוּד, מִתְפַּלֵּל בְּשָׁעוֹת הַבֶּקֶר הַמְקֻדָּמוֹת עִם מִנְיָן מִיָּחָד, וּמְרַבֶּה לַעֲסֹק, בִּקְדֻשָּׁה וּבִטְהָרָה, בְּעִנְיֵי חֲסִידוֹת. מִסְפָּר פְּעָמִים בַּיּוֹם הָיָה מְבַקֵּר אֶת אָבִיו הָאֲמִרִי אֲמַת.

הַתְּחִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה

חַג הַשְּׁבוּעוֹת תִּשְׁ"ח קָרַב וּבָא, וּבִקְרֵב הַחֲסִידִים שׁוֹרְרֵת דָּאָגָה וַחֲרָדָה מִמַּצְבּוֹ הַבְּרִיאוּתִי שֶׁל הָרַבִּי הָאֲמִרִי אֲמַת, **עַד שֶׁנִּצְחָנוּ אֲרָאִים אֶת הַמְּצֻנָּקִים וְנִשְׁבָּה אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ**, כִּאֲשֶׁר בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל הַחַג עָלְתָה נִשְׁמָתוֹ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה.

דוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא, וְעַל פִּי צֹאֵאת הָרַבִּי הָאֲמִרִי אֲמַת הַחֵל הַבַּיִת יִשְׂרָאֵל לְהִנְהִיג אֶת הָעֵדָה. תְּקוּפָה חֲדָשָׁה הִתְחִילָה, תְּקוּפָה שֶׁל **הַתְּנַעֲרִי מַעֲפָר קוּמִי** אַחֲרֵי הַחֲרָבָן הַנוֹרָא, הַחֵל הָרַבִּי לִלְקֹט וּלְקַבֵּץ נִדְחִים וּשְׁבוּרֵי לֵב, וְלַהֲעֲלוֹתָם עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ.

קְרוֹב לְשָׁלוֹשִׁים שָׁנָה עָמַד הַבַּיִת יִשְׂרָאֵל עַל מִשְׁמֶרְתוֹ, מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ, עָמַל לֵלֵא לְאוֹת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, בְּלִי הֶרֶף לְשִׁקָּם מִחֲדָשׁ אֶת חֲסִידוֹת גּוֹר וְלַהֲצַעֲיֵדָה לִיעֲדִיָּה הַקְדוּשִׁים.

הַיָּמִים הָיוּ קָשִׁים מְאֹד. חֲסִידוֹת גּוֹר, שֶׁמִּנְתָּה בְּפוֹלִין כִּמְאָה אֶלֶף חֲסִידִים וְיוֹתֵר, שֶׁהָלְכוּ לְאוּרָה וּדְבָקוֹ בְּתוֹרָתָהּ, הִכְתָּה קִשָּׁה בִּימֵי עֲבָרָה וְזַעַם. נִשְׁאַרוּ מַעֲטִים מְרַבִּים, אֶחָד מַעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, שְׁרִידִים מְצֻלִים מֵאֵשׁ, בְּרַבָּם שְׁבוּרִים וְרִצּוּצִים בְּגוֹפָם וּבְנַפְשָׁם. בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִתְרַכְּזָה עֲדַת חֲסִידִים שֶׁעָלְתָה לִפְנֵי מַלְחַמַת הָעוֹלָם הָאַחֲרוֹנָה וְרַכּוּזִים קִטְנִים מְאֹד הָיוּ בְּרַחֲבֵי הַגּוּלָּה. רַבָּם הַגְּדוֹל וְהַמְכָּרִיעַ שֶׁל חֲסִידֵי גּוֹר, עָלוּ הַשְּׁמִימָה עַל קְדוּשַׁת הַשָּׁם, בְּעִקְדָה הַגְּדוֹלָה בִּימֵי הַשּׁוֹאָה.

הַבַּיִת יִשְׂרָאֵל עָמַד עַל מִשְׁמֶרְתוֹ יוֹם וַלַּיְלָה וְלֹא חָסַד מֵאֲמָץ וְלֹא הִתְחַשֵּׁב בְּעֲצָמוֹ. קִבֵּל אֶת הַנִּהְגָּת הַכָּלִל וְלֹא פָּסַח עַל הַפֶּרֶט, עַל הַיָּחִיד. הִתְעַנְּנוּ וַיֵּדַע כָּל הַנַּעֲשֶׂה אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֲסִידֵי גּוֹר. אֶת עֵקֶר תְּשׁוּמַת לְבוֹ הַקְּדִישׁ לַצִּעֲרִים, לְבַחֲוִרִים וּלְאַבְרָכִים, כָּל אֶחָד וּמִקוֹמוֹ הַשְּׁמוֹר לוֹ אֲצֵל הָרַבִּי. כֵּן, בְּעָמַל רַב חֲנֻן וְהַקִּים דוֹר שֶׁל אַבְרָכִים צִעֲרִים, דְּבָקִים בַּחֲסִידוֹת וְעִמָּלִים בְּתוֹרָה. שׁוֹרוֹת חֲסִידֵי גּוֹר גְּדֻלּוֹ, נִתְּסָפוּ סִפְסָלִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, וְהַצְבוּר הָלַךְ וְגָדַל מִשָּׁנָה לְשָׁנָה.

אין ספק שכל מה שיש לנו היום, נזקף לזכותו הגדולה, ומהבאר שיסד שותים אנו עד עצם היום הזה.

הבית ישראל בנה את בית מדרשו על אדני השלחן ערוה, תוך שמירה קפדנית על כל תג ותג שבהלכה, למוד התורה - כבסיס לכל, גם אלה שיצאו לעסקים, נדרשו לשמור על שעורים קבועים מדי יום ביומו, בבקר ובערב ולכל הפחות פעם ביום. תפלות כהלכה, בזמן תפלה, קריאת שמע בזמן, הלכה בלי קולות, פשרות או התרים.

נתן היה להרגיש באויר בסביבתו את יראת החטא הפשוטה כמשמעה, את הפחד הגדול מחשש של אסור, מספק של אסור כל שהוא. בדרך זו הדריך את המוני החסידים שדבקו בו.

רבו של כל ישראל

הבית ישראל נעשה למנהיג הדור, וכל עניני הצבור הובאו לפניו. והוא נושא בנטל ובעל של הצבור החרדי, בכל תחום ובכל מישור.

נאמן היה ל"אגדת ישראל" בה ראה את "האגדה של אבא זצ"ל", השתתף בכל ועידותיה וכנוסיה, התעניין בנעשה במסגרתה ועמד לימניה בכל מערכותיה. בעת בחירות ובמאבקים צבוריים, ראה ב"אגדת ישראל" עגן הצלה להמונים ותרים למניעת השפעה הרסנית של תנועות חלוניות.

קרוב לשלושים שנה פעל הבית ישראל במסגרת מועצת גדולי התורה, כעמוד התווך שלה. שום ישיבה של המועצה לא נערכה בתקופה ארכה זו בלי השתתפותו, שהטיל חותמו הקדוש על פעולות המועצה. שעות רבות מזמנו היקר הקדיש למטרה זו, לא חסך עמל כדי לבוא לעזרתה של היהדות החרדית כלה.

הבית ישראל היה ער לנעשה בפנים "אגדת ישראל", שתף לה בלבטיה ובסבלה, נשא באחריות ובנטל, שתף להכרעות אם תשתתף "אגדת ישראל" בממשלה בימיה הראשונים ואם לסרב להשתתף בממשלה. ממסדי החנוך התורני והחנוך העצמאי וחס לעזרת מפעלי החנוך ומפעלי צבור אחרים. לפי הכרעתו יצאה "אגדת ישראל" והיהדות החרדית כלה למאבקים פעילים וקשים במישורים שונים ומרבים, אם בשאלת גיוס בנות ואם בשאלת השבת, בעית נתוחי מתים או שערוריית המיסיון.

כְּאֲבִיו, הָאֲמִירִי אֲמַת, רָאָה הַבֵּית יִשְׂרָאֵל צָרָה בְּעֵתוֹן חֲרָדִי, מְנַקֶּה מִפְּסָלֹת וּפְרָסוּמִים
 לֹא רְאוּיִים, שִׁיְהִיָּה עַל טְהֻרַת הַקֹּדֶשׁ. כְּשִׁנְתִּים אַחֲרֵי שֶׁקִּבֵּל לִידוֹ אֶת הַנְּהָגַת הָעֵדָה,
 הֵחֵל לְהוֹפִיעַ בִּירוּשָׁלַיִם הָעֵתוֹן הַיּוֹמִי "הַמּוֹדִיעַ", מֵאֵז הוֹפְעָתוֹ שֶׁל הָעֵתוֹן וְעַד לְיוֹמוֹ
 הָאַחֲרוֹן, לִוּוֹ הָאֲדָמוֹ"ר אֶת דְּרָכּוֹ שֶׁל הָעֵתוֹן בְּדֹאגָה וּבִעֵל, הַשְׁתַּתֵּף בְּדֹאגָה לְקִיּוּמוֹ שֶׁל
 הָעֵתוֹן וּבִעֵת מִשְׁבֵּר כֶּסֶף שֶׁפָּקֵד אֶת הָעֵתוֹן, הִתְרִים אֲנָשִׁים לְקַרֵּן לְמַעַן "הַמּוֹדִיעַ".

כִּי לֹא יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח

לֹא קָשָׁה הָיָה לְהִבָּחֵן בְּדַמּוּתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַבֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשְׁלִיךְ נֶפֶשׁוֹ מִנְּגֵד,
 הַעוֹמֵד כְּמַעַט יַחֲדִי, בְּדוֹר יְתוֹם וּמֵיתָם, וְלוֹחֵם בְּלִי הָרֶף, בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ שֶׁלֹּא תִתָּאָה,
 תוֹךְ הַקְּרִבָּה שֶׁאֵין לָהּ אֶחָ וָרֵעַ, לְהַשְׁרִישׁ קִדְשָׁהּ, לְהַכְנִיס טְהֻרָה לְבָתִּים בְּיִשְׂרָאֵל.

מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, מִשְׁעָה שְׁתִּים אַחֲרֵי חֲצוֹת, הִפָּךְ חֲדָרוֹ לְמוֹקֵד שֶׁל פְּעֻלוֹת לְהַחֲדִיר
 קִדְשָׁהּ וְטְהֻרָה. קוֹרָא לְמִשְׁגִּיחַ בְּאַחַת הַיְּשִׁיבוֹת וְחוֹקֵר לְדַעַת עַל הַתְּנַהּגוֹתוֹ שֶׁל כָּל
 בַּחּוֹר, אֵיךְ הוּא בְּעִנְיָנִים יְסוֹדִיִּים בִּיְהוּדוּת. עַל בַּחּוֹר פְּלוֹנִי אוֹמֵר הָרֶבֶץ: "רְאִיתִי אוֹתוֹ, עַל
 פָּנָיו הִבְחַנְתִּי שְׁנוֹי לְטוֹבָה", עַל בַּחּוֹר אֲחֵר: "לֹא רְאִיתִי בּוֹ כָּל סִימָנֵי חֲרָטָה אֲמַתִּיִּים".

אֲבָרְכִים צְעִירִים וּבַחּוֹרִים לָרֶב, קָמִים בְּשַׁעוֹת הַבִּקּוּר הַמְּקַדְמוֹת בְּיוֹתֵר, מִמִּלְאִים אֶת
 בֵּית מִדְּרָשׁוֹ, יוֹשְׁבִים וְלוֹמְדִים וּמֵהֶם נִקְרְאִים אֶל הַקֹּדֶשׁ. אֵין הוּא מִרְפָּה מַעֲבֹדֶת
 הַקֹּדֶשׁ, בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה עֹמֵל לְהַחֲדִיר קִדְשָׁהּ בְּחַיִּים צְעִירִים, לְמַעַן יִבְנוּ אֶת חֵיִיהֶם
 עַל יְסוּדוֹת הַחֲסִידוֹת הַצְּרוּפָה.

רָגִיל הָיָה הַבֵּית יִשְׂרָאֵל לֹאמֹר: "קָשָׁה לִהְיוֹת יְהוּדִי, קָשָׁה שְׁבַעֲתִים לִהְיוֹת חֲסִיד, אֲבָל
 אֵין לְהִתְחַשֵּׁב בְּקִשְׁיִים. יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עָלִיו הַשְּׁלוֹם שָׂאֵל מִדּוּעַ מְחַפִּים וְלֹא מְגוֹלְלִים
 הָאֶבֶן מִפִּי הַבְּאֵר; הֲלֹא הִיְתָה זֹאת אֶבֶן גְּדוֹלָה וְקָשָׁה?, אֲבָל יְהוּדִי אֵינוֹ מִתְחַשֵּׁב בָּזֶה,
 גַּם כְּשֶׁהָאֶבֶן גְּדוֹלָה וְקָשָׁה".

נֵר אֱלֹקִים טָרָם יִכְבֶּה

שְׁנַת תש"ז. מִצַּב בְּרִיאֻתוֹ שֶׁל הָרֶבֶץ הֵלַךְ וְהִחְמִיר, כְּאֲבִים קָשִׁים פִּקְדוּהוּ, וְגַם הַשְּׁמִיעַ
 רְמָזִים שְׁעוֹרָרוּ תְּמִימָהּ וְגַם פִּחַד, כְּאֵלּוֹ עוֹמֵד הוּא לְפָנָי פִּרְדָּה, עוֹמֵד לַעֲזוֹב אֶת עוֹלָמִנוֹ
 הַשְּׁפֵל.

בְּכָל זֹאת בְּכוֹחוֹת עֲלֵאִיִּים עֹמֵד עַל מִשְׁמֶרֶתוֹ, נִהַל הַכֹּל כְּרָגִיל, יוֹם קִבֵּל מֵאוֹת

אֲנָשִׁים, בְּשִׁבְתוֹת נְהַל טִישׁ'ן, מְקַרְבֵּי הֶרְגִּישׁוֹ לֹא פָעַם אֵיךְ הוּא נֶאֱבָק בְּכֹאבֵי בְּשָׂאֲרִית כּוֹחוֹתָיו.

כֵּן זֶה הָיָה עַד לְשִׁבְת פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֶדֶר, הַשְׁבֹּת הָאֲחֵרוֹנָה בְּבִקְרָה בְּשָׁעוֹת הַמְּקַדְמוֹת קָם כְּרָגִיל, עָשָׂה אֶת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שָׁלוֹן, קָבַל פָּנֵי אֲבָרְכִים צְעִירִים וְשׁוֹחַ עִמָּם בְּעֵנֵי חֲסִידוֹת, הִשְׁמִיעַ דְּבָרֵי תוֹרָה וּבִזְמַן שֶׁנִּקְבַּע יָצָא לְבֵית מִדְרָשׁוֹ לְתַפְלַת שְׁחִרִית.

אֵלֶּה שְׁעֵמָדוֹ מְקֻרֹב לוֹ, הַבְּחִינוֹ בְּאֻמָּצֵעַ הַתְּפִלָּה אֵיךְ הוּא מְתַפְתֵּל בְּכֹאבִים עֲזִים, מְתַקְּשָׁה לַעֲמֹד, אֲבָל בְּשָׂאֲרִית כּוֹחוֹתָיו הִחְזִיק מֵעַמָּד עַד לְגִמְרַת תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עָשָׂרָה, שֶׁל הַשְּׁלִיחַ צָבוּר. וְאִזּוֹ, לְפָנָיו הַתְּחַלַּת אֲמִירַת הַלֵּל, עָזַב אֶת בֵּית הַמִּדְרָשׁ וּפָנָה לְחִדְרוֹ. הִקְהֵל הַגָּדוֹל שֶׁמִּלֵּא אֶת בֵּית הַמִּדְרָשׁ מִפֶּה אֶל פֶּה, חָכָה בְּדַרְיָכוֹת לְשׁוּבוֹ שֶׁל הָרַבִּי וְרַק כַּעֲבֹר חֲצֵי שָׁעָה בָּא שְׁלִיחַ מִחִדְרוֹ וְצִוָּה לְהַמְשִׁיךְ בַּתְּפִלַּת הַלֵּל.

וּבִיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְפָנָיו הַצְהָרִים, נִצְחָו הָאֲרָאִלִּים אֶת הַמְּצוּקִים, נִשְׁבָּה אֲרוֹן אֱלֹהִים, נִלְקַח עַמּוּד אֵשׁ שֶׁהֵלֵךְ לְפָנָיו הַמַּחֲנֶה קָרוֹב לְשְׁלוֹשִׁים שָׁנָה. רַבֵּן וּמְאוֹרֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נִתְבַּקֵּשׁ לִישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה, עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה.

שְׁנִים רַבּוֹת חָלְפוּ מֵאִזּוֹ פְּטִירַתוֹ שֶׁל רַבֵּנוֹ הַבֵּית יִשְׂרָאֵל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וְעַדִּין לֹא מָשׁ זְכוּנוֹ מֵאֲתָנוּ, וְגַם אֵלּוֹ שֶׁלֹּא הִפִּירוֹ אוֹתוֹ בַּחַיִּיו, צוֹעֲדִים בַּמַּסְלָה שְׁפִלָּל, בְּדַרְכֵי הַקֹּדֶשׁ וְהַטְהָרָה, בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲסִידוֹת, וּבִכֵּן הָרִי אָנוּ תַלְמִידָיו, וְזְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.

גמילות חסדים

עזב תעזב עמו

המשג שיהיה חביב עליו - "כחוטף מצוה מן השוק", הפך אצלו לממשות חיה. פעם אחת, כשיצא להתבודד בקיץ בסביבות צפת, הבחין על אם הדרך באיש קבוצ ("קבוצניק") שהיה שרוץ מתחת למשאית כבדה. המשאית הייתה תקועה בגלל תקלה מסוימת באמצע הנסיעה, והאיש נסה לתקנה. מדי פעם נאלץ לזחל החוצה כדי לקחת מכשירים ואביזרים שונים לצורך מלאכתו. נעמד הרבי לצדו של הנהג והגיש לידיו בעצמו את המכשירים בזה אחר זה, בהתאם להוראותיו, כדי לחסוך ממנו טרחה. כה הוסיף לשרתו במשך שעה ארוכה, עד שהשלים הלה את תקון המשאית ונסע לדרך. שני חסידים מאנ"ש שעברו בקרבת מקום, ראו בעיניהם את המחזה, ולא עצרו כח בנפשם לראותו בכך. בקשו השנים לעשות את המלאכה במקומו, אולם רבנו זי"ע רמז להם בעיניו הבוערות, שיעזבו את המקום, והמשיך לעשות את שלו: "עזב תעזב עמו".

הילד שתפס מקום לטיש

פעם אחת, בעצומו של היום הקדוש, צדה עינו בבית המדרש ילד רך כבן עשר מרב השתוקקות לראות מלך ביפיו, עת יערך את הטיש במוצאי יום כפור התישב הילד כבר משעות לפני הצהרים על גבי חלון בהיכל, כדי שייטיב לראות את הרבי, ושמר על מקומו בלי לזוז. ויהי ב"הפסקה", אחרי תפלת מוסף הגיע אליו שליח ושאל בשם הרבי אם כבר טעם משהו, כדין הקטן שאינו מתענה כי אם לשעות. כשהסביר הילד שעודנו צם, מפני שהוא חושש לנטש את מקומו, הציע לו המשמש, כפי שצוהו רבנו

זי"ע, ש'שמר בעבורו את המקום שלא יתפשטו אחר בזמן שילך לאכל, והמתין לו עד שובו.

המעיל של הרבי

בעצומו של החורף, הבחין הרבי בבחור מסכן וגלמוד שהוא רועד מקור. שאל אותו הרבי: מדוע אינך לובש מעיל להתחמם? "מפני שאין לי", השיב הבחור. מיד קראו אל מעונו פנימה, והוציא לו במאור פנים מעיל פרוה יקר שלו, כשהוא מזרזו באמירה רכה: "הא לך, המעיל יגן עליך מפני הקור..." ופטר לְשָׁלוֹם.

החית בא אל הרב

בעיר בני ברק התגורר הגאון רבי דוד כהנא-שפירא זצ"ל, הרב מפירט (פירדא). יום אחד הגיע אליו הרבי לבקור בביתו לאחר הבקור שלח לומר לחסיד גור ר' שלום וקס, חזיט במקצועו, כי שמע שהרב הנ"ל מתכוון לבוא אליו כדי להזמין מלבוש לעצמו, ומפני כבוד התורה מן הראוי שיעלה הוא לדירתו כדי לטל מדה, ולא יצטרך הרב לטרח ולבוא אישית אל חנותו.

נותן לחם לרעבים

בשנת תש"ח בזמן מלחמת השחרור היו הפצצות רבות והפגזים התעופפו לכל עבר. באותה תקופה היה הלחם מחלק בירושלים לפי מנות, התיידד הרבי עם אחד האופים בעיר ומפעם לפעם היה מבקש ממנו לחם, והיה הדבר פלא אצלו והחליט לעקב מה הרבי עושה עם הלחם. לבסוף נודע לו שהרבי שולחו אל תלמיד חכם אחד שפחד לצאת לרחוב להשיג לחם והוא ובני ביתו רעבו ללחם.

לסדר דירה לחתן

פעם בא אל הרבי בחור חתן מחו"ל שלמד בישיבה שאינה חסידית ושאל היות ומציעים לו לקנות דירה, ולו אין משג בדירות ואין לו מכירים פה בארץ לכן הוא בא, לשאל מהרבי עצה על הדירה. אמר לו הרבי תבוא אלי מחה. כשבא למחרת, אמר לו הרבי, ראיתי את הדירה והיא טובה אלא שפדאי לעשות שני במקום פלוני. הלך הבחור לקבלן לדבר אתו על השנוי, אמר לו הקבלן: הרבי מגור כבר היה כאן ודבר אתי על הצורך בשנוי.

מה ישפט השופט?!

ספר המשמש של רבותינו הקדושים, הרה"ח ר' חנינא שיף ז"ל: חסיד מכר וחשוב היה ר' מאיר גולדפילם ז"ל, אשר הסתופף בצל קדשו של הרבי הבית ישראל זי"ע בכל לב ונפש. יום אחד נקלע לצרה גדולה כאשר הרשויות במדינה האשימו אותו בעלילת שוא על אי סדרים בענייני ממון בעסקיו וחשדוהו בעברות חמורות שענשם עלול להגיע לשנים רבות במאסר, ה' ירחם.

בצר לו עלה והגיע לבית המדרש ברחוב רלב"ח, וקמת ועלית אל המקום... בכדי לשפך את לבו לפני הצדיק ולבקש ממנו דבר ישועה ורחמים. הרבי האזין לכל דבריו ואז פתח את המגרה שבשולחן, הוציא שטר של 10 לירות (לפני שהיו שקלים היה מטבע בשם לירה) ונתן את זה בידי החסיד ופטרו לשלום.

ר' מאיר יצא, אך לא הבין את פשר הדבר, גם לא קבל ברכה, וגם קבל שטר של 10 לירות, על מה ולמה? אבל חסיד יודע ש"לא מחשבותי מחשבותיכם", והצדיק רואה, מה שאנו לא יכולים לראות.

הגיע יום המשפט. ר' מאיר מצד אחד פחד וחשש, ומצד שני ידע שהיה אצל הרבי והוא יכול להיות רגוע. השופט האזין לכל הצדדים, הטענות, הראיות והסתירות, ולבסוף קבע להעניש את ר' מאיר ולהשית עליו ענש של... 10 לירות בלבד!

צדיק גוזר והקב"ה מקיים

ואם הרופא אומר, אז מה?

בפי אנשיו ומקרביו נשתמרו בלא גזמא ספורים לאלפים, עבדות ומעשים שהיו, כיצד גדולי הרופאים חרצו את דינו של אדם חולה או של ילד כמי שאין לו סכויים לחיות, והרבי זי"ע בטל את דבריהם מכל וכל. אמר בפשיטות: "ואם הרופא אומר כן, אז מה. הריני מבטיחכם שעוד מעט יהיה החולה בריא ושלם, ולא ישורד בו אפלו שמץ של רשם מן המחלה..." וכדבריו כן היה. ועד סוף ימיו לא סבל יותר האיש ממחושיו, ולא חזרו ונעורו בו סימני המחלה כלל.

העין שלך בריאה!

מעשה בהגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, הראשון לציון הספרדי, שעמד לעבר נתוח בעינו ובא לבקש ברכת הרבי שיצליח. אמר לו הרבי: "העין בריאה לחלוטין, לא תצטרך שום נתוח..." התפלא הראשון לציון ולא הבין את כוונתו. הרי הוא סובל בעינו מימים רבים והרופאים בדקו וכבר מצאו את מוקד הפעיה, והחליטו שצריך לנתח. מה מאד הפתע כאשר כעבר יום, בבואו לבית החולים, כשבדקוהו הרופאים פעם נוספת, שנו פתאום אה האבחון והודו בפה מלא: "טענינו! מצב העין הרבה יותר טוב מאשר חשבנו, אין צורך בנתוח..."

באותה השעה בדיוק!

אברהם אחד פנה להרה"ח ר' נחום בצלאל קורנפלד ז"ל, מייסד כולל האברכים יחסידי גור בבני ברק, וספר שילדו לקה בדלקת קרום המוח, והוא שוכב מחסר הכרה ה' ירחם. הרופאים מנבאים, שבכל מקרה תפגע בו המחלה וינזק לצמיתות. הביא ר' נחום בצלאל את הענין לפני רבנו זי"ע. החזירו הרבי בבטחה: "ואני אומר שיחלים בעזרת השם ויהיה בריא ושלם... אם ה'כולל' יהיה בריא, גם הוא יהיה בריא... ה'כולל' כולל את הכל... הילד יבריא בשלמות..."

וכדבריו כן היה. כשחזר האב לבית החולים, בשוהו הרופאים שהתחולל "נס רפואי" והילד מתאושש. ישב ר' נחום וכוון את השעה שבה חל השנוי לטובה. מיד התברר לו, כי בדיוק באותם רגעים שהרבי דבר אליו, התעורר פתאום הילד בבכי ובקש לאכל, להפתעת כל הסובבים אותו.

טו"ב שנים במתנה!

מעשה בראש ישיבת טלז בקליבלנד הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל שנתקף בחלי אנוש ומצבו הורע מיום ליום, עד שנאצשו הרופאים לגמרי מלרפאותו. כשהגיע אביו הגאון מלוצק, רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (יו"ר מועצת גדולי התורה), להזכירו לרפואה שלמה אצל רבנו, אמר לו הרבי ביידיש מתבלת בלשון הקדש: "ס'ועט זיין טוב". ואכן, הוסיף וחי עוד טו"ב שנים שלמות, עד שבא יומו בשנת תשל"ט.

אחרי שהבריא מחליו, עלה רבי ברוך לבקר בארצנו הקדושה, ואביו הג"ר זלמן ערך עבורו סעודת הודיה לרגל החלמתו. רבנו זי"ע הגיע בעצמו לביתו, באמרו: "רצוני לראות במו עיני את היהודי, שהקב"ה בחסדיו עשה עמו נס!"

מעשה בשדרה עקומה!

ספר אברהם חשוב: "אחד מבני גילי סבל בנעוריו מלקוי בעמוד השדרה, והרופאים הממחים שטפלו בו, הורו שירכיב על גבו במשך שלוש וחצי שנים מכשיר מסים, אשר יישר את עצמותיו ויחזק את חליותיו. התביש הבחור לצאת ולבוא בין אנשים, כשה"גבנת" בדמות המכשיר רכובה על גבו, והסתגר בביתו. והנה, כשחלפו י"א חדש בדיוק מתחלת הטפול שאל פתאום רבנו זי"ע את מקורבו הרב החסיד ר' אברהם

יוסף אינשטיין שליט"א, כמה זמן יצטרך פלוני להרכיב על גבו את המכשיר. כשומעו מפיו שהרופאים הורו על תקופה ארוכה של שלוש שנים וחצי, הגיב במלים הבאות: "הלא אפלו רשעים בגיהנום - כל משפטים י"ב חדש ותו לא". ויהי אחרי כחדש ימים, כאשר הגיע הבחור אל רופאיו לבדיקה, הודיעו לו בפליאה שהלקוי בשדרתו חלף כלא היה ואין הוא זקוק יותר למכשיר...". ויהי לפלא, כי היה זה בדיוק י"ב חודש מאז החל בטפול.

יין לחולה אסטמא?! ❁❁

ספר החסיד הנודע ר' משה יוסף חאראש ז"ל, שהיה סובל בזקנותו מחלי ה"אסטמא". פעם, כאשר שהה בירושלים, נתקף בהתפרצות קשה של מחלה זו, וכמעט לא היה מסגל לשאף אויר. בצר לו חש מהר אל בית הרבי, שהזדרז והושיט לו מיד כוס יין לשתותו. כידוע, היין קשה ל"אסטמא", ובמיוחד בעת ההתקף. אולם אותו חסיד היה שלם באמונת צדיקים, ולגם מיד את כל הכוס עד תמה, ללא הסוסים. מאותו יום ועד סוף ימיו לא ידע יותר סבל מ"אסטמא".

תזדרז, לפני שהגוי ימות! ❁❁

יום אחד הגיע חסיד, ר' משה פיק שמו, כדי לשאל את עצת הקדוש של הבית ישראל. האיש הוא בנו של הנגיד והנדבן ר' יחיאל מאיר פיק ז"ל, שלפני השואה נהל בעירו לודז' מפעל אריגים ענקי, ונשל הימנו. כבר כמה פעמים בקש יורשו לקבל פצויים מגרמניה בעבור בית החרשת ונדחה ע"י הגרמנים באמתלא, שאין הוכחות כי הגרמנים הם שהלאימו את המפעל, ואולי הפולנים הם שהרסוהו. עכשו עומד הוא לצאת לקונגרס של תעשינים שיערך בגרמניה, והוא שואל, אולי כדאי לחדש בהזדמנות זו את תביעתו לפצויים. אמר לו הרבי: "בדאי לתבע, למה לוותר להם? אך תזדרז מאד לפני שהגוי ימות..."

לא הבין ר' משה באיזה גוי מדבר, אבל בלב מאמין צפה להתרחשויות. בבואו לגרמניה, מיד ביום הראשון, נקשרה באקראי שיחה בינו ובין איש המודיעין של המלון שהתארח בו, והוא ספר לו את כל פרשת הפצויים. גלה לו אותו פקיד, שלו אישית יש מהלכים בארכיון הממשלתי, והוא מוכן לעזור לו בחפזים אחרי פקדת ההחרמה. ואכן, החפזים הועילו, והמסמך נמצא. הגרמנים ימ"ש בעצמם חתמו על ההוראה

לשדוד את המפעל מידי בעליו, אלא שעדין חסרו הוכחות שפקדתם נתמלאה.

יצא ר' משה ללודז' שבפולין בתקוה קלושה למצא עד ראיה להחרמה. חפש אחרי שריד מעובדי המפעל לשעבר ולא מצא. כשעמד לעזב את פולין מיאש לגמרי, צץ פתאום לידו גוי, שידע על אדם קשיש בסביבה שעבד לפני שנים רבות במפעלי "פיק". בהדרגתו נחפז ר' משה אל הזקן, שכבר התקשה בדבורו, אך בעזרת אשתו התברר שהיה עד ראיה לפרוק המפעל ולהעברתו לגרמניה. מיד הוחש למקום נוסטריין (סוג של עורך דין), שגבה ממנו עדות, והדברים אשרו לאלתר כחק על ידי בית משפט מקומי. כשחזר ר' משה פיק מבית המשפט, ספרו לו, שתכף בצאתו מדיירת העד, נפח הלה את רוחו ומת. באותו רגע צלצלו באזניו דברי הרבי בירושלים: "תזדרז מאד, לפני שהגוי ימות..."

הרגע האחרון לקדוש לבנה!

ספר חסיד אחד, זכרונות מימי בחורותו: פעם באשמרת הבקר "פארטאג'ס" פגש אותי רבנו זי"ע סמוך לבית המדרש וישאלני היכן פלוני חברי. "עוררתי אותו כבר מן השנה ותכף יבוא", עניתי. אולם הרבי לא היה מרצה: "כמה זמן צריך לעבר מאז שמתעוררים עד שבאים לפה?!". לאחר דקות אחדות הגיע החבר, ורבנו זי"ע פנה אליו בדחיפות: "כבר קימת קדוש לבנה?!". נדהם כלו נזכר הבחור, שבאמת עדין לא אמר החדש ברפת "קדוש לבנה", והרבי הוסיף וזרזו שיחיש מעשהו, כי נותרו רק רגעים מעטים לסוף הזמן שיכולים לקדש..."

המטוס שלבסוף נחטף!

מעשה שארע בשנת תשל"ו, שזנכנס אל הבית ישראל יהודי ירושלמי ובקש ברכה בעבור אברך ממכריו, העומד להמריא במטוס לחו"ל בשעות הקרובות. לשאלת רבנו זי"ע, הוסיף, שאברך זה טרם נפקד בילדים ומחפש ישועה. אמר לו הרבי שיעכבו מלנסע, וד' יהיה בעזרו. יצא האיש מלפניו כשהוא נבוך למדי. כלום ישמע לו האברך? הרי הוא בכלל לא חסיד גור! אולם באמונתו בדברי רבנו זי"ע, התאמץ והשפיע על מכירו שידחה את נסיעתו. כעבר שעות אחדות נודע שהמטוס שבו עמד להמריא, נחטף בידי מחבלים ערבים, וחלץ אחר כך במבצע "אנטבה" המפורסם, והוא נצול מצרה גדולה.

אגרת הקודש

"תהיה תשוקתם למתי יגיעו מעשי למעשי רבותי וחברי"

אגרת שכתב רבנו הבית ישראל זי"ע לשני אחים חסידי גור שעוד שהו בארץ נכר
 לאחר מלחמת העולם השנייה, ובדבריו הוא מעודד אותם להתרחק מחברים לא
 טובים, ולשאף להתעלות בתורה וביראת שמים, כפי שהיה בימי קדם.

ב"ה ג' חקת תשי"י

להאחים ה' מזו"ה... ומזו"ה... יחי

...הפתקאות (הקויטלער) שלכם והרצון שלכם להיות יהודים וחסידים
 טוב, אבל מי מזהה בינכם. ואף בהיותכם בארץ נכר אם רק תזכרו ימים
 מקדם בראותכם חסידים ואנשי מעשה עוסקים בתורה ובחסידות, ועל
 כל פנים תהיה תשוקתכם למתי יגיעו מעשי למעשי רבותי וחברי ומזה
 תקבלו עידוד וחזק.

והמעט אשר יעלה בינכם לעשות יהיה חשוב הרבה, והעקר לא להתחבר
 עם שונים ובפרט אתה... כי יש לך דברים עם אנשים רבים, תראה לשמור
 עצמך מחברת בני אדם שאינם מהגנים. ותקבע לך עתים לתורה, ותתחבר
 עם 'דאי ד' ומבקשי חסידות עד כמה שיש שם, ו'איש את רעהו יעזור
 ולאחיז יאמר חזק'.

והשי"ת יעזור לכם בזה, כי 'הבא לטהר מסייעין אותו', אבל מקדם צריך
 להיות הבא לטהר, הרצון האמיתי הטוב, ודי בזה.

א"ד ידידכם הדוש"ט והצלחתכם

ישראל

לְטַמְאוֹת אֶת הַקֹּדֶשׁ?!

חֹדֶשׁ תִּשְׁרִי תש"י. רֹאשִׁית הַהִנָּהָה שֶׁל הָרַבִּי הַבֵּית יִשְׂרָאֵל. יוֹם אֶחָד
 לִפְנֵי חֹג הַסְּכּוֹת קָרָא הָרַבִּי לְבַחֲוֹר מִשָּׁה לְוֹדְמִיר וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לִרְכֹּשׁ עֲבוּרֹ
 אֶתְרוּגִים בַּחֲנוּת שֶׁל דּוּדוֹ ר' בְּעָרֵל לְוֹדְמִיר, וְכֵה סִפֵּר לִימִים ר' מִשָּׁה
 בְּעֶצְמוֹ: מִהֲרָתִי אֶל דּוּדִי שֶׁהִזְדָּרַז וְעִטָּף כֶּמָּה אֶתְרוּגִים בְּנִיר עֵתוֹן וּשְׁלַחְנִי
 אֶל הָרַבִּי. בְּבוֹאִי, פָּתַח לִי הַמִּשְׁמֶשׁ ר' יִידֵל צִיִּשְׁנִיִּסְקִי אֶת הַדֶּלֶת. בִּקְשָׁתִי
 לְהַכְנִס אֶל הָרַבִּי אֲךָ ר' יִידֵל אָמַר כִּי הָרַבִּי לֹוֹמֵד וְאֵין לְהַפְרִיעוֹ. אֲמַרְתִּי כִּי
 הָרַבִּי שְׁלַחְנִי וְהוֹרָה לְהִזְדָּרֹז. 'אִם כֵּן', אָמַר, 'פָּתַח בְּעֶצְמְךָ'. בָּחִיל וְרַעְדָּה
 פָּתַחְתִּי אֶת הַדֶּלֶת וְרֹאיתִי אֶת הָרַבִּי רְכוּן עַל יַד הַגְּמָרָא. נִכְנַסְתִּי אֶל חֲדָרוֹ
 הַקָּדוֹשׁ, וּמִיד כְּאִשֶּׁר הִבָּחִין בִּי הָרִים קוֹלוֹ וְגָעַר בִּי 'אֲרוּסִים פּוֹן מִן שְׁטוּב!' (הַחוּצָה מִבֵּיתִי!). נִגְשָׁתִי לְהַנִּיחַ אֶת הָאֶתְרוּגִים עַל שְׁלַחְנִי וּלְצָאָתָא, וּמִיד
 צָעַק לְעִמָּתִי 'דִּי רוּיִטֶע אוֹתִיּוֹת גִּיסְטוֹ לִיגַעֵן אֵין מִיִּין טִישׁ? (אֶת הָאוֹתִיּוֹת
 הָאֲדָמוֹת - כֵּן כְּנָה אֶת הָעֵתוֹנִים הַחֲלוּנִיִּים - רוּצָה הִנֵּה לְהַנִּיחַ עַל שְׁלַחְנִי?)
 כָּעַת - מִשְׁהִבְנֵתִי מָה אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה, נִטְלָתִי אֶת הָעֵתוֹן הַמִּשְׁקָץ בִּידִי וּפְנִיתִי
 לְהַשְׁלִיכוֹ לִפְח הָאֲשָׁפָה, וְהוּא רָץ אַחֲרֵי וְתוֹפֵס אוֹתִי בְּאֶמְרוֹ: 'דוֹ גִּיסְט
 מְטִמָּא זֵיִן מִן שְׁטוּב? דוֹ וִיִּסְטוֹ נִישְׁט אַז עֵס אִיז מְטִמָּא בְּמַגַּע בְּמִשְׁא
 וּבִאֲהֶל?' (הַרוּצָה אֶתָּה לְטַמָּא אֶת בֵּיתִי? וְכִי אֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מְטִמָּא בְּמַגַּע,
 בְּמִשְׁא וּבִאֲהֶל?) אָחַז הָרַבִּי בִּידִי וּלְקַחְנִי אֶל הַדֶּלֶת, שָׁם הִרְאָה לִי פֶח
 אֲשָׁפָה שֶׁעָמַד בְּרַחוּב דָּוִד יֵלִין וְאָמַר 'לֶךְ שִׁים שָׁם'. כְּשִׁחַזְרָתִי, הִמָּתִין
 לִי בְּמֵאוֹר פָּנִים וְאָמַר: יוֹדְעִנִי שְׁאֵינְךָ קוֹרָא בְּזָה, אוֹלָם רְצִיתִי שֶׁתִּדַּע עַד
 כֶּמָּה חָמוּר הָעֲנָן.

לִימִים נוֹדַע לִי, שֶׁפָּחוֹת מִחֹדֶשׁ לִפְנֵי
 כֵּן - בְּשִׁלְהִי שְׁנַת תש"ט קָרָא הָרַבִּי
 לְהַרְה"ח ר' חַיִּים מִשָּׁה קִנּוּפֶךָ ז"ל
 וְהִטִּיל עָלָיו לְעֶסֶק וּלְסִיעַ בְּהַקְמַת
 מַעֲרֶכֶת עֵתוֹן הַמּוֹדִיעַ, בְּכַדִּי שֶׁלֹּא
 יִכְשְׁלוּ יְהוּדִים שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת
 בְּקִרְיַת עֵתוֹן פָּסוּל, אֲפִלּוּ פַּעַם
 אַחַת בְּחַיִּיהֶם!

ספרי אמונת חכמים

החנות סוגרת את שעריה!

ציות ללא סג, הָיָה טבוע בְּדַמוֹ שֶׁל הַחֲסִיד רַבִּי לֵיבֶשׁ וִיטְלֶזֶן ז"ל, שֶׁהִרְגִּילוֹ זֶה עֲשׂוֹת שְׁנִים יָשָׁב עַל יַד הַדִּלְפֶּק שֶׁל חֲנוּת הַיִּרְקוֹת שֶׁבִּבְעָלוֹתוֹ, הַמִּמְקָמַת בְּרַח' עֲמוֹס בִּירוּשָׁלַיִם, וְרַבִּי לֵיבִישׁ עוֹמֵד וְשׁוֹקֵל לְלִקְוֹחוֹתָיו אֶת קִנְיֹתֵיהֶם.

לִפְתָּע עָבַר שֵׁם הָרַבִּי וְהַפֶּטִיר לְעָבְרוֹ שְׁנֵי מְלִים: "בִּיז וָעוֹן" (עַד מָתִי?) וְהִלֵּךְ לְדַרְכּוֹ. ר' לֵיבִישׁ שֶׁהָיָה כָּבֵד מְבֹרָךְ בְּגִילוֹ הַבֵּין שֶׁכְּנֻת הָרַבִּי לוֹמַר לוֹ שֶׁהִגִּיעַ הַזְמָן לְסַגֵּר אֶת הַחֲנוּת וּלְהַשְׁקִיעַ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה, וְהוּא בְּבִטּוֹל גָּמוּר הַכְרִיז מִיָּד לְכָל הַלִּקְוֹחוֹת שֶׁשָּׂהוּ בַּחֲנוּת: 'מִי שְׂרוּצָה שִׁישְׁלֵם עַל הַפְּרוֹת, וְמִי שְׂרוּצָה שִׁיקַח בַּחֲנָם אֶת תַּפּוּזָיו וְתַפּוּחָיו וְיִלָּךְ, הִיּוֹת וְהַחֲנוּת סוֹגֶרֶת אֶת שְׁעָרֶיהָ, וְתוֹךְ מִסְפַּר דְּקוֹת כָּבֵד הָיוּ תְּרִיסֵי הַחֲנוּת מוֹגֵפִים לְצִמִּיתוֹת.

מישהו אחר אמר זאת לרבי!

פַּעַם שָׁמַע הַמְּשֻׁגָּח הַנוֹדֵעַ ר' גִּדְּלֵי אֵיִיזֶנְר זצ"ל אֶיךָ שְׂאִישׁ אֶחָד מְגִיב עַל דְּבַר שְׂנֵאֲמַר בְּשֵׁם הָרַבִּי, שֶׁדָּבָר זֶה אֵינוֹ מִהָרַבִּי עֲצָמוֹ, אֶלָּא שְׂפִלוּנִי הַצִּיעַ לָרַבִּי וְהָרַבִּי רַק 'הַסִּפִּים' לָכֵן. לְמַד רַבִּי גִדְּלֵי וְאָמַר: "הוּא הָרַבִּי הָעֵבִיר אֶת הַדְּבַר בְּרַעֲיוֹנוֹ וְהַסִּפִּים לוֹ, הָרִי שִׁשְׁר הַדְּבַר בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹתוֹ, וּמֵאִי נִפְקָא מִנָּה אִם הָרַבִּי אָמַר לוֹ אוֹ שֶׁהוּא אָמַר לָרַבִּי וְהָרַבִּי הַסִּפִּים?"

"וְהָיָה גַם בְּדַבְרֵי אֲחֵרִים כֵּן הוּא: נִכְנַס אָדָם לְרַבִּי, וְשׂוֹאֵל עַל שְׁדוּךְ שֶׁהֵצִעַ לוֹ, וְהָיָה כְּאִשֹּׁר הָרַבִּי הַסֵּכִים לְדַבֵּר וְנָתַן אֶת בְּרַכְתּוֹ, אָף עַל פִּי שֶׁהִשְׁוֹאֵל הוּא זֶה שֶׁהֵצִיעַ אֶת הַדְּבָרִים, מִכָּאֵן וְאֵילָךְ נִחְשָׁב הָעֲנָן שֶׁהוּא עַל דַּעַת הָרַבִּי (א' רַבִּישׁ'ע זָאָף) לְכָל דְּבָר".
 וְכֵן אָמַר פַּעַם לְתַלְמִידוֹ: "הָרִי יוֹדֵעַ אֶתָּה שֶׁאַצְלִי אֵין הִבְדֵּל בֵּין אִם הָרַבִּי אָמַר לִי אוֹ שֶׁאָמַר לְאַחֵר לֹאמֹר לִי, אִם הָרַבִּי אָמַר לוֹ אוֹ שֶׁהוּא אָמַר לְרַבִּי - וְהָרַבִּי הַסֵּכִים".

עוֹד יִדְפְּקוּ אֶצְלָךְ בַּחֲלוֹן!

כְּשֶׁהִגִּיעַ ר' אַבְרָהָם קִנּוּבְלוֹבִיץ ז"ל מִמְּקוֹמֵי לְפָרֶק 'הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ' וְהוּא הֵלֵךְ וְהִתְבַּגֵּר. נִכְנַס אָבִיו ר' שְׁרָגָא נֹחַ קִנּוּבְלוֹבִיץ ז"ל לְרַבִּי הַבֵּית יִשְׂרָאֵל לְבִקֵּשׁ בְּרָכָה בַּעֲבוּרוֹ, נִעְנָה לוֹ הָרַבִּי: "אַל תִּדְאָג, עוֹד יִדְפְּקוּ אֶצְלָךְ בַּחֲלוֹן". כַּעֲבֹר תְּקוּפָה, בְּאַחַד מַלְּלוֹת הַחֹרֶף הִקְרִים דָּפֶק יְהוּדִי עַל דֶּלֶת בֵּיתָם, וְכִשְׁלֹא פָתְחוּ לוֹ דָּפֶק עַל חֲלוֹן חֲדָרוֹ שֶׁל ר' שְׁרָגָא, פָּתַח לוֹ ר' שְׁרָגָא אֶת הַדֶּלֶת וְשָׁאֵל אוֹתוֹ מַה הוּא צָרִיךְ, נִעְנָה לוֹ אוֹתוֹ יְהוּדִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהֵצִיעַ לוֹ שְׁדוּךְ, מִיָּד עָנָה לוֹ ר' שְׁרָגָא: בּוֹאוּ נַעֲשֶׂה לְחַיִּים. שָׁאֵל הַשְּׂדֻכָּן בְּפִלְאָה: מַה קָּרָה לָּךְ? עָדִין לֹא הֵצַעְתִּי לָּךְ אֶת הַשְּׁדוּךְ וְכִבֵּר אֶתָּה רוֹצֶה לְסַגֵּרוֹ? נִעְנָה לוֹ ר' שְׁרָגָא נֹחַ: הֵיכֵן וּמִפִּי הָרַבִּי יֵצְאוּ הַמַּלְאָכִים "עוֹד יִדְפְּקוּ אֶצְלָךְ בַּחֲלוֹן", לָזֶה חֲכִיתִי, וְאִם אֶתָּה דִּפְקֵת אֶצְלִי עַל הַחֲלוֹן, אֲזִי זֶה הוּא הַשְּׁדוּךְ שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְסַגֵּר לְבִנִּי!

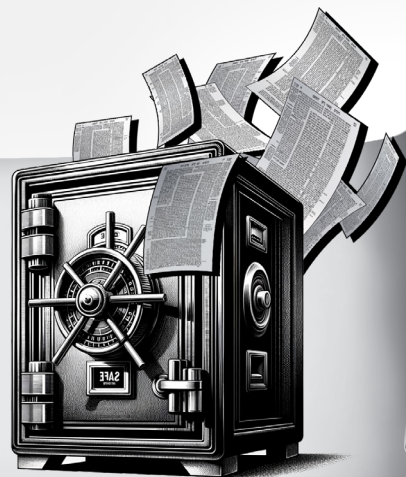
דְּמָמָה בְּטָרִיקַת הַדֶּלֶת!

כְּשֶׁהִשְׁתַּתַּף הָרַבִּי הַבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּתַל אַבִּיב בְּשִׁמְחָה, עָמַד ר' חַיִּים גִּרְשׁוֹן מִרְקִסוֹן ז"ל אַחֵר כִּסְאוֹ בְּרִתָּת וּבִזִּיעַ. בְּמַהֲלָךְ הַשִּׁמְחָה טָרַק בְּשִׁגְגָה אֶחָד הַנוֹכָחִים אֶת הַדֶּלֶת עַל אֶצְבָּעוֹ. ר' גִּרְשׁוֹן חָשַׁק אֶת שִׁפְתָּיו וְהִתְפַּתֵּל מִכְּאֲבִים רַגְעִים אֲרָפִים, אָךְ הִגָּה מִפּוֹ לֹא הוֹצִיא כְּדִי לֹא לְהִרְעִישׁ ח"ו בְּאַמְצַע הַטִּישׁ... רַק כַּעֲבֹר זְמַן מַה הִבְחִין בְּכֹךְ אִי מִי, וּמָהָר לְשַׁחֵרֵר אֶת הָאֶצְבָּע הַמְדַּמָּמֶת.

ידיעת התורה

בחורים ואברכים שיודעים חצי ש"ס, והש"ס כלו

אמר פעם הרבי הבית ישראל אל יבלחט"א הרבי שליט"א: "איד פלעג זיך ארום דרייען אין פולין, און זעהן בחורים און יונגעלייט וואס קענען האלב און גאנץ ש"ס" (הייתי מסתובב ברחבי פולין, ורואה בחורים ואברכים שיודעים חצי ש"ס וכל הש"ס).

להספיק הרבה בכל יום

כ"ק הבית ישראל אמר לי שצריכים לחנך את תלמידי הישיבות שנוסף על למוד העיון (שהיה נהוג אז) עליהם ללמוד כל יום שתי דפים גמרא עם פירש"י, והוסיף שאם לא יעשו כן יגדלו 'עמי הארצ'ים'.
(מפי הרה"ג ר' יצחק מאיר קנובלוביץ זצ"ל)

שבע דפים ליום!

בילדותו של הבית ישראל היה לו כמה שעורים כל יום עם אביו האמרי אמת. היתה תקופה שלמד עמו בצותא שבע דפי גמרא במשך יום אחד, עד שסימו באפן זה את כל הש"ס.
(פאר ישראל, ח"א לח)

עשרות דפי גמרא בזמן קצר

תפיסתו המהירה וזכרון הברזל, שבהם נתברך הבית ישראל משחר ימיו, הסתיעו אהדדי. לחזר עליהן, מסגל היה לגמא בזמן קצר עשרות דפי גמרא.

(פאר ישראל, ח"א מ)

סיום מסכתא לצורך הבדלה

כאשר ידע ב"שבת חזון" אחר הצהריים, כי הוא יתבקש לשתות במוצש"ק את כוס ה"הבדלה", לא השלים בלבד עם זה. משום כך הסתגר בדד לעתותי ערב בחדר מיוחד שם הספיק ללמוד בזריזות מסכתא שלמה מראשה לסופה, ואחר יצא לערך את ה"סיום" לפני ברכת ה"הבדלה". עכשו שתה את כוס היין שהבדילו עליו, כצורבא מרבנן דסיים מסכתא ועביד יומא טבא. (פאר ישראל, ח"א מ)

כל מסכת בכורות בעל פה

ספר רבי יצחק הוברמן זצ"ל הצדיק מרעננה: "נהירנא, כשבאתי בפעם הראשונה לגור בימי נעורי, מצאתי שם בבית המדרש את רבי ישראל (הבית ישראל), בנו של האדמו"ר האמרי אמת, שהיה אז עלם צעיר מאד. לאחר שהתנדענו איש לרעהו, וספרתי לו שאני לומד בישיבת סוכאטשוב, התחיל לחקור ולדרש מפי, באיזו מסכת עוסק אני עכשו. אמרתי לו שאני לומד כעת מסכת "בכורות". מיד משכני אליו וישבנו במשך שעות ארוכות לחזור בצותא על המסכתא בעל פה, דף אחרי דף, כשהוא מגלה בקיאות יסודית בכל מוצאיה ומבואיה. הרשם שהתקבל אצלי אז היה, שהוא בקי בכל הש"ס, וכל רז לא אגס ליה".

(פאר ישראל, ח"א מב)

כל הש"ס בכל שנה

לימים גלה הבית ישראל למקורבו אגב שיחה, כי כל שנה מסיים הוא את הש"ס... (הבית ישראל, 130)

לא להשבר כשהלמוד קשה

אי' בגמ' ע"ז (עבודה זרה) אם בחקותי אין אם אלא לשון תחנונים וכן אומר לו עמי שמע לי, וענן התחנונים כי לכל בן תורה יש לו הסתרות ומניעות אבל מן השמים מבקשים מן האדם שלא ישגיח ע"ז (על זה).

(בית ישראל בחקותי תשי"ב)

למוד עם שתף

ועשו ארון (שמות כה, י), ענין 'ועשו' והאמות שבוורות הרמז על קנין תורה ברבים, 'אמתים וחצי' - שידע שיש לו רק החצי ועם חברו או תלמידו נעשה שלם, כדאיתא בגמרא (מכות י) שלא ילמד יחיד.

(בית ישראל, תרומה תשי"ד)

שלא תשתכח תורה מישראל

בהתעניינות רבה עקב הבית ישראל אחרי סדר הלימודים בכל ישיבה. דעתו לא היתה נוחה מן הנהוג ברב הישיבות, שמתחילים בכל "זמן" מסכת חדשה ולומדים רק חלק ממנה - כמה עשרות דפים, בלי להשלימה עד גמרא. סבור היה שצריכים ללמד את כל המסכת מראשה עד סופה. כשדבר על כך עם הגאון מטשביץ זצ"ל, בעל "דובב מישרים", התבטא הרב, שתופעה מצערת זו נכללת במה שאמרו חז"ל (שבת קל"ג): "עתידה תורה שתשתכח מישראל".

(פאר ישראל, ח"ב קטו)

אחרי שיודעים את כל הש"ס - אפשר להגיד סברות

ספר הגאון ר' נחום רוטשטיין שליט"א: כשהייתי בישיבת שפת אמת ולמדתי בבא מציעא פרק הזהב, נקראתי לקדש פנימה ונשאלתי על סדר למודי. כשהשבת, אמר הרב כמה דברי תורה, ואז אמר: "אתה עוסק בלומדות, מחדש חדושים. אני חושב שקדם כל צריך לגמור ש"ס. אחרי שגומרים ש"ס, החדושים שמחדשים הם אחרת לגמרי."

ידיעת התורה מקיפה

בהזדמנות אמר: "עתידה תורה שתשתכח מישראל" (שבת קל"ח), יגיע זמן שישאלו בחור או אברך גמרא, והוא לא ידע מאומה מלבד מה שלמד בסדרי הישיבה או הפולל. שלא לדבר אם ישאלו אותו בירושלמי, במדרש. ובחורים כאלו עוד יחשבו ללומדים. טוב שיש גם כאלה שרוכשים ידיעה מקיפה בכל חלקי התורה."

(המודיע, ב' אדר תשע"ז)

פעם אחת בכל הש"ס!

ספר רבי ראובן קרישבסקי, שבדידיה הוי עבדא, כאשר ישב בשלהי ימיו של הגאון מטשעבין, ולמד לפניו בגמרא. והנה לפתע נכנס הבית ישראל לבינתם, היה זה כאשר בדיוק למדו את הגמרא בחגיגה יט. רבי יהודה אומר מאיר היה אומר... תכף אמר הבית ישראל לעצמו בלחישתו: "פעם אחת בש"ס..." שרק פעם אחת מזכר הדבר בכל הש"ס כלו!

ציוני דרך בחיי הבית ישראל

נולד

כ"ד תשרי תרנ"ה
 אסרו חג סוכות (בחו"ל)

נקרא על שם

הבעל שם טוב זי"ע
 והרה"ק ר' ישראל רוטנברג זצ"ל (אבי רבינו החדושי הרי"ם זי"ע)
 והיו שואמרו על שם הרה"ק ר' ישראל מרוזין זצ"ל

אביו

רבינו האמרי אמת זי"ע

נשואיו

א. ד' ניסן תר"ע
 ב. י"ח כסלו תש"ח

חותנו

א. דודו הרה"ג רבי יעקב מאיר בידרמן זצ"ל (חתן רבינו השפ"ת אמת זי"ע)
 ב. הרב הקסיד ר' דוד ויינפלד ז"ל

צאצאיו

חֲתָנוּ הָרַח"ח ר' אֶהֱרֹן רַפְפוֹרְט מְבִילִיץ ה"ד
בְּנוֹ הַבְּחוּר לִיבֶלֶה ה"ד

הנהיג

תש"ח-תשל"ז

מקום מגוריו

יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם

נפטר

ב' אָדָר תשל"ז

דברי תורתו

סֵפֶר בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁהוּדָפֶס מִכְתָּבֵי יָדָיו הַקְדוּשִׁים

נטמן

בְּהַר הַזֵּיתִים בִּירוּשָׁלַיִם

מוסדות על שמו

תִּלְמוּד תוֹרַה גִּירְסַת יִשְׂרָאֵל, יְרוּשָׁלַיִם

תִּלְמוּד תוֹרַה בֵּית יִשְׂרָאֵל, בֵּית שְׁמֶשׁ

יְשִׁיבוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֶשְׁדּוֹד

יְשִׁיבַת מְאוֹר יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי בָרֶק

יְשִׁיבוֹת נֶזֶר יִשְׂרָאֵל, רֶאשׁוֹן לְצִיּוֹן

יְשִׁיבַת פֶּאֶר יִשְׂרָאֵל, יְרוּשָׁלַיִם

מִתְיבְתָא בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֶרֶה"ב

כּוֹלֵל אַבְרָכִים בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּבֵהמ"ד הַחֲדָשׁ בִּירוּשָׁלַיִם

גַּמ"ח בֵּית יִשְׂרָאֵל

הבעל שם
טוב זי"ע

המגיד
ממעזריטש
זי"ע

הנעם
אלימלך
זי"ע

הרבי
מלובלין
זי"ע

היהודי
הקדוש
מפשיסחא
זי"ע

רבנו
השפת אמת
זי"ע

רבנו הרבי
רבי העניך
מאלכסנדר
זי"ע

רבנו בעל
החידושי
הדים זי"ע

הרבי
מקאצק זי"ע

הרבי
רבי בונם
מפשיסחא
זי"ע

רבנו
האמרי אמת
זי"ע

רבנו
הבית ישראל
זי"ע

רבנו
הלל שמוחה
זי"ע

רבנו
הפני מנחם
זי"ע

יבדלח"ט
כ"ק מרן
אדמו"ר
של"ט"א

וכל
בבית
למודי ה'

התאחדות ילדי תשב"ר דחסידי גור

